

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XVI. De 70. sententijs apostolorum in epistola Zephyrini, vbì & quandò sint à Sanctis apostolis sancitae, & qui vsus & officium earum, & responsio ad ea quae Magdeburg. in epistola[m] Zephyrini ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Ex Isidoro
quod obijciunt
Magd. refutat
tur.

Apostolos cum alijs quamplurimis Episcopis præfixisse, & seruandas censuisse, simul sententias illas 70. quas Canones vocamus, inter authentica retulisse. De Isidoro autem, quem hîc quoquè Magd. in eosdem Canones obiecerunt, idem responsum sit, quod de beato Gelasio. idem enim cum illo sensit, & dixit. Loquens enim de illo ipso libro Canonum Apostolorum, quem Gelasius apocryphum esse pronunciauit, vt qui Canones Apostolorum cum hæreticis haberet permixtos, intuens in decretum eiusdem Gelasij & Synodi 70. Episcoporum de libris apocryphis & authenticis, in præfatione suæ collectionis, Canones (inquit) qui dicuntur Apostolorum, seu quia eosdem neque sedes Apostolica recepit, neq; sancti patres ijs assensum præbuerunt, pro eo, quòd ab hæreticis sub nomine Apostolorum compositi dignoscuntur, quanuis in eis vtilia inueniantur, tamen ab autoritate canonica & Apostolica eorum gesta constat esse remota, atque inter apocrypha reputata. De canonibus verò Apostolorum non permixtis cum hæreticis, quid idem Isidorus sentiret, scripsit statim in eadè præfatione. sic enim subiungit: Propter eorum autoritatem cæteris præponimus canones, qui dicuntur Apostolorum, licet à quibusdam apocryphi dicantur. Non loquitur nunc de illis canonibus, qui ab hæreticis sub nomine Apostolorum compositi dignoscebantur: illi enim non à quibusdam, sed à sede Apostolica & sanctis patribus, id est, à Synodo 70. Episcoporum apocryphi pronüciati erant: sed loquitur iam de canonibus Apostolorum non permixtis, sed puris, licet à quibusdam adhuc apocryphi dicerentur. Sed quia plures (inquit) eos recipiunt, & sancti patres eorum sententias Synodali autoritate roborauerunt, & inter canonicas posuerunt constitutiones, idcirco ceteris concilijs eos præposuit. Si vos ergò Magdeb. Isidori autoritatè nobis aduersus canones Apostolorum obijciendam esse putastis, & nos eiusdem autoritatè vobis obijcimus, quo in gladium à vobis districtum, vt noui Amalechitæ, irruatis: & vestro pugione confossi, pereatis. Etenim si sancti patres Apostolicorum canonum sententias Synodali autoritate roborauerunt, vt S. Isidorus testatur, & res ipsa loquitur, vt vel ex ijs, qui Nomocanones, id est, leges canonicas, in titulos varios & varia capita distribuerunt: facile perspicitur potest, qui estis vos, vt cum Synodis sanctorum Patrum vos comparare audeatis: aut quæ ista vestra quadrumuiralis autoritas, vt cum autoritate Synodica conferendà sit.

De 70. sententijs Apostolorum in epistola Zephyrini, vbi & quando sint à Sanctis Apostolis sancitæ, & qui vsus & officium earum, & responsio ad ea, quæ Magd. in epistolam Zephyrini obijciunt, & in sententias istas 70. de quibus in epistola Zephyrini scriptum est. Cap. 16.

Sed quia paulò antè meminimus de 70. sententijs Apostolorum, quas Zephyrinus pontifex Apostolicus præfixisse Apostolos, in epistola sua affirmat, quæ sunt canones Apostolorum, quos habemus, tempus est & lo-

& locus admonet, vt aliquid de ijs ipsis sententijs dicamus, & de numero earum, quemadmodum cum numero Canonum Apostolorum conueniant: tunc etiam, vt ad ea respondeamus, quæ centuriatores nobis in epistola ipsam Zephyrini obijciunt eo consilio, vt refutata epistola, simul sententiæ illæ 70. Apostolorum canonicæ, refutatæ esse videantur. Sed primum, quia solet à quibusdam curiosis simul & studiosis quæri, quando & vbi cum quamplurimis Episcopis, vt ait S. Zephyrinus, sententiæ istas canonicas & ecclesiasticas regulas sancti Apostoli tradiderunt, dicam prius, quæ de hac re obseruauit. Scribit Sophronius Hierosolymitanus Patriarcha in homilia de agone Petri & Pauli: Postquam beatus Petrus catenis illis, quibus iussu Herodis victus fuerat, fuisset manu angeli liberatus, multas eum regiones propter Simonem Magum perambulasse verbum Dei prædicando, ac tandem (inquit) redijt Hierosolymam tertio anno vocationis Pauli, de quo ipse Paulus ait, Post tres annos ascendi Hierosolymam videre Petrum, & mansi cum eo diebus 15. vbi (inquit Sophronius) canones & constitutiones fecerunt. Et Paulus quidem ad opus, ad quod vocatus fuerat, profectus est: Petrus verò iterum reuersus Antiochiã. Hactenus Sophronius. Fortassè de illis constitutionibus intelligendum sit hoc, quæ in 8. libro Clementis ante canones illos ecclesiasticos Apostolorum 85. inscriptæ sunt Petro & Paulo c. 34. de diebus festis & exequijs mortuorum, sicut sunt aliæ inscriptæ Paulo, de admittendis, & de non admittendis ad baptismum c. 32. Scribit item Clemens Romanus in persona Apostolorum lib. 6. c. 12. misit literis illis cum decreto Apostolorum de cessatione legalium ad Antiochienses, remansisse ibi eos multis diebus, conquirentes (inquit) vnã omnes, quæ ad communem vtilitatem & correctionem pertinerent. Scilicet hoc est officium canonum *ἰσοθεῖν*, id est, corrigere praua: & hic eorum vsus, ad communem vtilitatem ecclesiæ præscribere, quomodo oporteat in ecclesia Dei conuersari, sicut Apostolus ad Timotheum scripsit. Postquam enim docuit, quales esse deberent secundum ecclesiasticos canones, qui essent Episcopi, aut presbyteri, aut diaconi ordinandi, subiunxit: Hæc tibi scribo, fili Timothee, vt scias, quomodo oporteat te in domo Dei conuersari, quæ est ecclesia Dei viui. Et in Epist. ad Corinth. prior, postquam præcepta dedit de officio pronuntiandi sacras lectiones in ecclesia, quod non conuenit, nisi ordinatis, & de docendo verbum Dei, quod est sacerdotum: & postquam prohibuit, nè mulieres in ecclesia docerent, subiungit: Omnia honestè & secundum ordinem fiant in vobis. An non hoc satis declarat, fuisse traditas in commune regulas ecclesiasticas, ex quibus discere illi possent, quomodo honestè & secundum ordinem omnia fierent in ecclesia? Quomodo enim præciperet Apostolus, vt omnia fierent *κατὰ τάξιν*, id est, secundum ordinem, si nullæ erant ecclesiasticæ *ἰατάξεις*, id est, dispositiones, siue constitutiones, quos canones vocant? Rursus in epistola ad Timotheum: Sollicitè (inquit) cura te ipsum

Canones Apostoli quando & vbi condiderint, experitur.

Galat. 1.

1. Tim. 3.

1. Cor. 14.

2. Tim. 2.

Proth. II.

Philip. 3.

Vbi conditos
fuisse Cano-
nes Apost. au-
thoritas Clē.
Rom. & ratio
probabilis
conuincat.

probabilem exhibere Deo, operarium inconfusibilem, rectè tractantem verbum veritatis. Græcè est ὀρθοταμίῳ, quod verbum significat, siue in moribus, siue in verbo, non esse discedendum à regulis Ecclesiæ traditis: sed potius ad eas esse dirigendam vitam & doctrinam. Mutuatus est enim Apostolus hoc verbum ex prouerbij Salomonis: Iustitia (inquit) innocētis ὀρθοταμίῳ ἰδούσθ, recta enim incedit iustus, non declinans nec ad dextram, nec ad sinistram, id est, nec ad nimium, neque ad parum, quæ sunt vitia, sed potius ingreditur per mediam viam virtutis. Huc ergo spectant canones, & hoc eorum officium. Immo ipso verbo canonis, vñus est Apostolus in epistola ad Philip. Verumtamen ad quod peruenimus, (inquit) vt idem sapiamus, in eadem regula permaneamus. Græcè est, in eodem Canone, Canon enim regulam significat. Est autem permanere in eodem Canone, (inquit Photius hunc locum interpretans) eosdem mores seruare, & vnum idemq; sentire tū in vita degenda, tum in doctrina. Quemadmodum enim (inquit) qui aliquod dogma mutat, superiora etiam mutat ac dissoluit: sic in vita qui aliquid mutat & relaxat, ac non potius eandem limam seruat, etiam antegressa lædit. Cū igitur eò spectent Canones, vt secundum eos praua corrigantur: & vt sciamus, quemadmodum oporteat in ecclesia Dei conuersari, ac omnia honestè & secundum ordinem in ea facere, & vt in eis nos tanquam intra cancellos quosdā contineamus, quos nō liceat transire, vnde ὄροι quoque Græcè, id est, termini, vocari solent: profectò qui Canones Apostolorum negant, conuersari in ecclesia Dei: ac frustra etiam præcepisse, vt omnia honestè & secundum ordinem fierent in ea: hoc enim quod Paulus præcipit, reliquos quoque Apostolos præcepisse, iudicandum est: ac dicant præterea, non docuisse eos ὀρθοταμίῳ, id est, rectè tractare verbum veritatis, si ecclesiasticam disciplinam, quæ canonibus eorum continetur, ecclesiæ nō tradiderunt: siquidem sine hac verbū veritatis rectè tractari non potest. Vt igitur ad Clementem reuertar, cū scribit, post quæstionem illam de legalibus, multis diebus remansisse Hierosolymis sanctos Apostolos, & μα συζητούντας πρὸς τὸ κοινωφελὲς εἰς διόρθωσιν, id est, conquirentes vnā, quæ ad communem vtilitatem ecclesiæ & correctionem spectarent: vim & officium canonum Ecclesiasticorum, quos sancti Apostoli tradiderunt, diuinè expressisse mihi videtur. Interrogemus ergo istos, qui canones Apostolorum negant, an negent etiam hoc, quod grauisimus author & Apostolorum discipulus narrat, & ratio ipsa per se ita esse conuincit, scilicet conquisisse illos (vt necessè erat) vnā, quæ ad communem vtilitatem ecclesiarum omnium, & ad correctionis ecclesiasticæ disciplinæ spectarent: quod si non negent, non enim tam alieni ab omni sensu communi erunt, vt negent, quæramus ab eis rursus, vbi sunt ista, quæ conquisuerunt ad communem vtilitatem omnium ecclesiarum, & ad correctionem siue directionem, quod proprium est regulæ? vtrunq; enim significat διόρθωσις, quo ver-
bo

bo vsus est Clemens. Aut quorsum illa conquesta sunt, si nobis non sunt tradita? aut, si tradita sunt, vbi illa sunt, si Canones ecclesiastici, quos Clemens per sermonē ab eis traditos, nobis descripsit, non sunt eorū Canones? Sed veniamus iam ad epistolam Zephyrini, & ad 70. illas sententias, quas dicit sanctos Apostolos cum quā plurimis Episcopis præfixisse. Quod quidem mirificè conuenit cum eò, quod idem Clemens scribit, conquestisse illos vnā ad vtilitatem communem & correctionem, cum essent Hierosolymis post decretum illud de cessatione legalium factum. tunc enim multi Episcopi conuenerant, quos Lucas, vt solet Paulus, presbyteros vocat, cum ait: Statuerunt, vt ascenderent Paulus & Barnabas, & quidam alij ad Apostolos & presbyteros in Hierusalem super hac quæstione. Et paulopost: Tunc placuit Apostolis & senioribus (Græcè est presbyteris, id est, Episcopis) cum omni ecclesia, eligere viros: & quæ sequuntur. Cum ijs igitur Episcopis, cum quibus Apostoli de quæstione illa conquesterant, de ijs etiam, quæ ad communem vtilitatem & ecclesiasticam disciplinam pertinebant, vnā conquesterunt: tradideruntque regulas, quas Clemens Romanus canones ecclesiasticos sanctorum Apostolorum vocat: & sanctus Zephyrinus constituta Apostolorum, & 70. sententias. Sed hic Magd. vt probent, sententias istas non esse Canones Apostolorum, quos nos habemus, & ipsi negant, primum obijciunt, non reperiri in canonibus Apostolorum, quod Zephyrinus ait, esse in istis Apostolorum 70. sententijs, de priuilegio scilicet ecclesiæ Romanæ: vt iudicia, inquam, Episcoporum & maiores causæ ecclesiæ, sicut ait Zephyrinus, à Sede Apostolica, & non ab alia, sicut sancti Apostoli, & sancti successores eorum, cum alijs Episcopis statuerunt, sint terminandæ. Non mirum est, non aduertisse Magdeburgenses, in quo canone Apostolorum hoc reperiatur, qui alia multo etiam clariora & faciliora passim solent non aduertere, nec intelligere. Immo, quia multo adhuc clariùs, & luculentius, & (vt ita dicā) expressius hoc ipsum à successoribus Apostolorum explicatum erat, non contentus beatus Zephyrinus dicere, Sancti Apostoli statuerunt: addidit, Et eorū successores cum alijs Episcopis. Ostendamus ergo istis, qui se putant omnia videre, in quo canone Apostolorum tota vis huius priuilegij ecclesiæ Romanæ, de quo Zephyrinus meminit, contineatur. Continetur scilicet in canone 34. Apostolorum, qui iubet, vt omnium gentium Episcopi suum primum agnoscant: & nihil exuperans sine illius sententia agant, sed illa tantum, quæ ad cuiusque patriam & loca eius pertineant. Etenim si omnes Episcopi, qui sunt Apostolorum successores, debent agnoscere suum primum, id est, Metropolitanum, quanuis omnes sint Episcopi, vt scilicet ad eum pertineat maior sollicitudo de Episcopis subiectis: ergo ipsi etiam primi, id est, Metropolitaniani, successores item Apostolorum, debent quoque agnoscere suum primum, successorem scilicet beati Petri principis Apostolorum. Sicut enim Apostoli, quanuis omnes essent Apostoli, beatum Petrum, ita Domino in-

De epistola Zephyrini, & de 70. sententijs Apost.

Sententias LXX. apud Zephyrinum non esse Canones, quo argumento probent Magdeb. & eius conclusio.

Can. Apost. 34. vi sua cōplecti in se priuilegium Rom. sedis, à Zephyrino inter LXX. sententias relatam.

stitu-

stituentem, primum agnouerunt, & eum habere caput, sic eandem formam suis successoribus & reliquis episcopis reliquerunt: scilicet ut quantum omnes essent Episcopi, successorem tamen beati Petri, primum agnoscerent, & eum haberent caput. Non ego hanc interpretationem canonis ex cogitavi: neque mea est, sed sancti Anacleti beatissimi martyris & apostolici pontificis, qui, ut ostenderet, relictam esse hanc formam successoribus Apostolorum, & reliquis episcopis, quæ erat inter Apostolos & Petrum, ut scilicet omnes Apostolorum successores, siue maiores, ut archiepiscopi vel Metropolitanæ, siue minores, ut episcopi, unum successorem Petri agnoscerent, canonem Apostolorum 34. in epistola 3. produxit. Sic quoque Dionysius Areop. ut hoc obiter obseruetur, ne quis nouum putet, in epist. ad Demophilum, successores Apostolorum ab episcopis distinxit, qui sunt etiam successores Apostolorum, sed minores, quam archiepiscopi siue Metropolitanæ. Sed quæret aliquis, cur canon Apostolorum non dixit, quod erat multo clarius, ut omnes episcopi Metropolitanæ, atque adeo Patriarchæ, unum Pontificem Rom. primum & tanquam caput agnoscerent? causa fuit, quia non hoc ab Apostolis, sed à Christo constitutum est, cum dixit beato Petro: Super hanc petram ædificabo ecclesiam meam: & illud, Tibi dabo clauis regni cælorum. Sed cur rursus de Metropolitanis dictum est in hoc canone, ut omnes Episcopi agnoscant suum primum, id est, suum Metropolitanum: de Patriarchis uero non sic dictum est, ut omnes Metropolitanæ agnoscant suum primum, id est, suum Patriarcham? causa est, quia non, si quis subiectus est maiori, quam Metropolitanæ, continuo sequitur, ut subiectus sit minori, id est, Metropolitanæ. Ut quidem sequitur, si quis sit Metropolitanæ subiectus, ut multo magis subiectus sit ei, qui est supra suum Metropolitanum. Constat autem, Patriarcham maiorem esse Metropolitanæ. eadem etiam ratione sequitur, ut multo item magis subiectus sit capiti Patriarcharum, id est, Episcopo & Patriarchæ Romano, cui Dominus ore suo illud etiam dixit, Et tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos. Iam uero, quomodo ex eo, quod pontifex sit primus omnium, ut potest successor beati Petri principis Apostolorum, sequatur, omnia iudicia Episcoporum, ut S. Zephyrinus ait, & maiores causas, à sede Apostolica, & non ab alia terminari debere, sicut sancti Apostoli statuerunt, facile intelligit, qui credit, potestatem ligandi primum datam esse beato Petro, sicut Euangelium testatur: ac proinde per eum translata esse ad alios Episcopos, ut ait S. Zephyrinus. Etenim si primum conuenit successor beati Petri potestas ligandi & soluendi, & per eum translata est ad alios Episcopos, siue maiores, siue minores, ut ipsi alios sibi subiectos, absoluere aut ligare possint: consequens est, ut ipsos Episcopos siue maiores, siue minores, nemo possit absoluere aut ligare, præter primum, in quo est tota & prima potestas ligandi & soluendi. Eadem ratio est de maioribus ecclesiæ causis, quæ de iudicijs maioribus, id est, Episcoporum: ita fit, ut priuilegium ecclesiæ

In hanc sententiam citatus ab Anacleto hic Canon.

Quare canon Apost. 34. non clare dixerit ut omnes Episcopi agnoscerent unum Pont. Rom.

Luce 22. Quomodo ex eo, quod Pont. Rom. sit primus omnium Episc. & successor beati Petri sequatur, omnia iudicia maioris causarum ad eum referenda esse.

clesiæ Romanæ, quod ei à Domino tributum est, in Apostolico canone, vt iam explicatum est, contineatur. Quod quidem non est mirum, vt dixi, nõ intelligere Magdeburgenses, nec assentiri. Immo magis mirum esset, si intelligerent, quod credere nolunt. Non enim credunt, fuisse beatum Petrum principem Apostolorum: neque reliquos Apostolos agnouisse eum primum & tanquam caput: alioqui facillè intelligerent, eandem formam relietam esse successoribus eorum tum maioribus, qui sunt Archiepiscopi, tum minoribus, qui sunt reliqui Episcopi. Quia verò quacunque occasione oblata legentes iuuare studeo, admonebo hoc loco epistolam Zephyrini, quod est hic scriptum in exemplaribus publicis, id est, impressis: Iudicia enim episcoporum, maioresq; ecclesiæ causæ, à Sede Apostolica, & non ab alia, sicut Apostoli & sancti successores eorum statuerunt cum alijs Episcopis, sunt terminandæ: ambiguum esse, vtrum dicat, terminandas esse causas maiores à Sede Apostolica cum alijs Episcopis, id quod Acacius Romano pontifici obijciebat, non potuisse scilicet sine Synodo Episcoporum Petrum Alexandrinum, & ipsum Acacium damnare: quod quidem beatus Gelasius grauissimè refutat: an dicat, sicut sancti Apostoli statuerunt cum alijs Episcopis: hoc, inquam, quod ambiguum esset, & facillè propter ambiguitatem ad sensum Acacij & aliorum schismaticorum detorqueri posset, sic est in Vaticano exemplari, sine vlla ambiguitate scriptum: Sicut Apostoli & sancti successores eorum cum alijs Episcopis statuerunt. Eodem modo ante Zephyrinum loquens beatus Anacletus de alio canone Apostolorum, ad eosdem authores retulit, id est, ad sanctos Apostolos, & eorum successores cum alijs Episcopis. Sic enim ait in Epistola 1. Et beati Apostoli, (ita enim est in eodem exemplari Vaticano vetustissimo) ac prædecessor noster vir Apostolicus, & spiritu Dei plenus, vnà cum reliquis sanctis collegis suis statuit, dicens: & quæ sequuntur.

Responsio ad ea, quæ in epistolam Zephyrini obijciuntur, ac primum de genere sermonis, deinde de non coherentibus, postea de testimonijs scripturæ temerè citatis, & de ratiocinationibus ineptè confectis, deinde de manifestè falsis.

Cap. 17.

Sed quia cœpimus respondere ad ea, quæ Magd. in Epistolam Zephyrini obijciunt, persequamur reliqua omnia, nihil dissimulantes, quantumlibet leue & ridiculum esse videatur: nè isti, in quo maximè insipientiam suam produnt, in eo de sapientia gloriantur. Hæc ergò sunt, quæ iudicio quadrumviri Centuriatorum in Epistolam Zephyrini obijciuntur: Primum, genus sermonis in epist. 2. Vtatur exilio perpetuæ deportationis: modernis temporibus Christianitatem suscepistis &c.]

Loquitur pontifex, vt vulgò tunc loquebantur. Pro bent Magd. non sic illis temporibus vulgò loqui solitos. An existimant Magd. verbum Moderni, à modo dictum, nouum tunc fuisse? minimè credo: quòd si vetus erat, licet

K

inele-

Locus epistolæ Zephyrini emendatus ad exemplar vetustissimi codicis Vaticani.